

ט"ז כסלו ה'תשפ"ב		כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	15: 58	17: 17	
ת"א	16: 19	17: 18	
חיפה	16: 07	17: 16	
באר שבע	16: 21	17: 19	

איילת של צחוק

פרשת "וישלח"

פרשת "וישלח" פותחת בפגישת האחים, ובהכנותיו של יעקב לפגישה זו.

"וישלח יעקב מלאכים לפניו, אל-עשו אחיו, ארצה שעיר, שדה אדום. ויצו אתם, לאמר, כה תאמרון, לאדני לעשו: כה אמר, עבדך יעקב, עם-לבן גרתי, ואחר עד-עתה." (ל"ב, ד'-ה')

ומסביר רש"י: "גרתי בגימטריא תרי"ג. כלומר, עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים".

ושואל בעל ה"שפתי חכמים": לכאורה קשה, מה רצה להגיד יעקב לעשיו בזה, הרי עשיו כופר בכל התורה, והאם זה בכלל מדבר אליו שיעקב שמר את כל התרי"ג מצוות? אלא מסביר, שהתכוון יעקב לרמוז לעשיו שלא תוכל להתגבר עלי ולנצחני, כי הברכה שברכך יצחק אבינו "ועל-חרבך תחיה" הוא על התנאי שכתוב שם בהמשך הכתוב "ויהיה כְּאֶשֶׁר תָּרִיד, וּפְרֻקֶת עָלוּ מֵעַל צְוֹאֲרֶךְ. כְּכִי שִׁמְסִיר רִשְׁיִי שֵׁם (כו, מ), כְּשִׁיעֲבֵרו יִשְׂרָאֵל עַל הַתּוֹרָה, וְיִהְיֶה לָךְ פְּתוּחוֹן פֶּה לְשׁוֹב וְלֹהֲצֵטֵר עַל הַבְּרִית שֶׁנִּטַּל יַעֲקֹב מִמֶּךָ - הֲרִי אֲזוּ וּפְרֻקֶת עָלוּ מֵעַל צְוֹאֲרֶךְ, אֲבֵל אֲנִי יַעֲקֹב שִׁמְרֵתִי תְרִי"ג מְצוֹת, וְלִכֵּן לֹא תוּכַל לִי.

וחכמים מסבירים, שדוקא באותה שעה ראה יעקב את נחיצות הדבר להודיע לעשיו על דקדוקו בשמירת המצוות, כי ידע שאף הרשע ההולך שלל אחר יצרו, בכל זאת במסתרי לבו מעריך הוא את אלו ההולכים בתום, ואינם מתפעלים מפיתויו היצר.

ואומר בעל ה'תולדות יעקב יוסף': מפרש רש"י "עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי", "גרתי" הוא מלשון "גר", ובא ללמדנו, שרק אדם כזה אשר מרגיש בעולם הזה בבחינת "גר", מובטח לו שיזכה לקיים ולשמור את תרי"ג מצוות כהלכתם.

בשונה מפרושו של רש"י, מביא הזוהר הקדוש את הפרוש הבא: לבן הארמי היה המכשף הגדול ביותר בעולם, וגדול הקוסמים בהיסטוריה כולה. הוא היה אביו של בעור, שהיה אביו של בלעם הרשע, ככתוב: "בלעם בן בעור הקוסם", והתעלה מעל כולם בקסמיו ובכשפיו, עד שלא היה אדם מצליח להינצל מפניו. (עי"פ פירוש הסולם לבן ובלעם היו נביאים, באותה דרגה: בלבן כתיב: "וַיָּבֵא אֱלֹקִים אֶל לֶבֶן הָאֲרָמִי בְּחֵלֶם הַלְּיָלָה", ובבלעם: "וַיָּבֵא אֱלֹקִים אֶל בְּלַעַם הַלְּיָלָה") כל ידיעותיו של בלעם שאובות היו מלבן סבו, ואם על בלעם אמר בלק: "כִּי יִדְעֵנִי, אֵת אֲשֶׁר-תִּבְרָךְ מִבְּרַךְ, וְאֲשֶׁר-תָּאָר, וְיֹאָר." (במדבר כב, ו), על אחת כמה וכמה שלבן ידע לקלל, ואף השתמש בידיעותיו הלכה למעשה. לבן היה מהלך אימים על כל העולם כולו, וכולם היו יראים ממנו ומכשפיו, ביודעם ידיעה גמורה שהוא ראש החכמים להרע. והנה, בהתמודדות מול יעקב נכשל, ולמרות שחיבל תחבולות שונות, ונסה לאבדו בכל מיני אופנים לא הצליח לפגוע בו.

את זאת בקש יעקב להעביר לעשו: דע לך, ש"עם לבן גרתי", תקופת מגורי במחיצתו לא נמשכה שעה, לא חדש ולא שנה, כי אם במשך עשרים שנה! ואף לאחר מכן לא עזבתי בעירום ובחוסר כל, אלא "וַיְהִי-לִי שׁוֹר וְחֲמֹר, צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה"; יצאתי ממנו ברכוש גדול. עם לבן הסתדרתי מצוין, על כן אל תעלה בדעתך שתצליח אתה במאבקך אתי...

"וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד, וַיֵּצֵר לוֹ"; (ל"ב ח')

פירש"י: "וַיִּירָא שְׂמָא יִהְרַג, וַיֵּצֵר לוֹ אִם יִהְרֹג הוּא אֶת אַחֲרָיִם:"

ולכאורה יש להבין למה היה חושש פן יהרוג את עשו והלא בדן הוא שיהרגנו וכמו שאמרו רבותינו (ברכות ס"ב) הבא להרגך השכם להרגו.

ואפשר לפרש על פי משל: מעשה שהיה במלך שהיה לו יועץ חכם חווה בכוכבים ובקי באצטגנינות, והיה מגיד לו תמיד נסתרות ועתידות. והמלך היה מאמין בו מאד לרוב חכמתו ויעשירה ויכבדהו. והנה יום אחד נהפך לב המלך עליו, בגלל הולכי רכיל שדיברו לשון הרע על היועץ מרוב קנאתם בו, שכאילו קשר היועץ קשר עם אויבי המלך להדיחו ממלכותו. ותיכף גזר המלך להביא לפניו את היועץ, אך טרם להרגנו כדן מורד במלכות, עלה בדעתו להיכנס עמו בדברים. והנה כאשר הובא החווה בכוכבים לפני המלך, פנה המלך בשאלה, האם יש בידך לחזות מה צפוי לך בעתות כאלה? ויאמר החווה יש ויש. אמר לו המלך אם כן

הגידה נא לי יום מותך. ויבהל החווה מאד שהרגיש כי רעה נגד פניו, ויתבונן לחשוב במשטר הכוכבים בלוחות שלפניו, ויעש כן בחכמה למראה עיני המלך, כאילו הוא רואה במשטר הכוכבים והמזלות, ואחר איזה רגעים השתנו פניו והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו, ויאמר למלך: אדוני המלך הכוכבים גילו לי כי סכנה גדולה מרחפת על ראשי, אולם צר לי מאד להודיעך כי על ידי הכוכבים נודע לי שיום מותי יהיה שלושה ימים לפני יום מותו של המלך, ולא על עצמי אני דואג אלא על אדוני המלך, כי קרב קצו וקץ הממלכה האדירה. וישתומם המלך למשמע אזניו כי דברי החווה הטילו עליו אימה ופחד, ויירא לנגוע בו, ואף שם משמר ללוות את היועץ בכל אשר ילך, כי האמין שדברי חזונו יבואו באחרית הימים. ועל זה נאמר בקהלת "הַחֲקִמָה תְּחִיָּה בְּעֵלְיָה."

והנמשל: הנה ידועים דברי חכמינו (סוטה י"ג) שרבקה התנבאה שיעקב ועשו ימותו ביום אחד, כמו שנאמר "לְמָה אֲשַׁפֵּל גַם שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד.", ואף על פי שמיתתן לא היתה ביום אחד ממש, מכל מקום נקברו ביום אחד, שכאשר ערער עשו על קבורת יעקב במערת המכפלה, נטל חושים בן דן מקל והכה בראשו של עשו, ובא יהודה והשלים הריגתו של עשו, כמו שכתוב "וַיִּדַךְ בְּעוֹרֵף אוֹיִבֵיךָ", נמצא שדברי רבקה למה אשכל גם שניכם יום אחד נאמרו ברוח הקדש, ולכן ויירא יעקב שמא יהרג ויצר לו שמא יהרוג ואז ימות גם הוא כאחיו, לקיים נבואתה של רבקה. (בשם מרן הראש"י הגר"ע יוסף זיע"א)

את תחינתו לבורא שיצילו מיד עשו, פתח יעקב במילים:

"קִטְנֹתִי מִכָּל הַחֲסָדִים, וּמִכָּל-הָאֲמֹת, אֲשֶׁר עָשִׂית, אֶת-עַבְדְּךָ: כִּי בְּמִקְלִי, עֲבַרְתִּי אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְעַתָּה הֵייתִי, לְשָׂנִי מַחְנוֹת." (ל"ב, י"א)

אדם שניחן ביראת שמים חש בקטנותו מול החסד הגדול שהרעיף עליו הקב"ה. החסד שנעשה לאדם צריך להביא אותו לידי תחושת התבטלות עמוקה כלפי בוראו ואמר **האדמו"ר מסלוניס**: "קטנתי מכל החסדים... אשר עשית את עבדך", החסד הגדול ביותר שעשית עמדי הוא שעשית אותי לעבדך, ומול החסד העצום הזה, אשר נתת לי בטובך הגדול, קטנתי. בדרך זו צעד יעקב אבינו לפני המפגש עם עשו.

ויש להבין: דווקא ההתבטלות הזאת פותחת את האדם לאור התורה, שכן כל עוד הוא מרגיש את עצמו בבחינת מציאות, אין מציאותו שלו מאפשרת להיות נכונה ושלמה של התורה. רק כאשר האדם מבטל את כל מציאותו הוא נעשה כלי קיבול לקבלת השפע. ואומרים חכמים: ככל שאדם מקטין ומשפיל את עצמו, עדיין אינו מגיע לאפסותו האמיתית. לעולם הוא קטן מכפי שנדמה לו. (מעיינה של תורה)

"וַיִּתֵּן, בְּיַד-עַבְדָּיו, עֵדֵר עֵדֵר, לְבָדוּ; וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדָּיו, עֲבְדוּ לִפְנֵי, וְרוּחַ תְּשִׁימָה, בֵּין עֵדֵר וּבֵין עֵדֵר." (ל"ב, י"ז)

וכתב רש"י: עדר לפני חברו – "כדי להשביע עינו של אותו רשע, ולתווהו על ריבוי הדורות". דרש רבי **יחזקאל לוינשטיין** ז"ל ואמר: בא ונראה מה השביע את עינו של אותו רשע, כלום! אוויר – רווח! כן כל תאוות העולם, הם רק דמיון כאילו יש לו ממשות, ובאמת כלום אין בו! ועפ"ז אפשר להסביר את הענין ששמים יד על העיניים בקריאת שמע, למען נדע כי רק האמונה בה' היא אמיתית, וכל מה שאתה רואה בעיניך הוא מציאות זמנית ולא ממשית – "רוח אוויר" המטעה את האדם.

מסופר: בתקופת שהותו של הרה"ק רבי לוי יצחק זיע"א בעיר ברדיטשוב, נהג לדרוש מדי פעם בבית הכנסת.

באותה עת, הזדמן לברדיטשוב מן מופלג מארץ ליטא, "ליטוואק", והיה לומד תורה בבית המדרש, ויהודים רחמנים היו מפרנסים אותו. פעם אחת, כאשר בא ר' לוי יצחק לדרוש בבית הכנסת, באו כל הלמדנים ותלמידי החכמים לשמוע את הדרשה ובא גם הליטוואק ביניהם.

באמצע הדרשה שנעשתה בדרך הפלפול, קרב הלמדן הליטאי אל הרבי, והקשה קושיה גדולה. פנה ר' לוי יצחק אל הליטוואק ואמר: "שלום עליך, יהודי. מהיכן אתה?" - "מאת מערי ליטא", השיב האישי.

"הואיל לא לבוא עמי אל ביתי, ונעייך יחד בשאלה ששאלת." אמר הרבי. סבורים היו הקהל כי קשה היה הדבר לר' לוי יצחק שישאל אדם שאלה בפומבי, באמצע הדרשה, כי אין זו דרך ארץ.

אחר כך לא הוסיף הרבי לומר דבר, והליטוואק לא בא עמו אל ביתו.

לא חלפו ימים רבים, ושוב אירע כבתחילה, שבה הליטוואק באמצע הדרשה והקשה קושיה. גם בפעם הזאת לא הלך עם הרב אל ביתו, אלא נסע לדרכו בלי שקיבל מענה על שאלתו.

כעבור זמן מה, נסעו כמה חסידים מברדיטשוב אל הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז' (יומא דהילולא י"ח כסלו) וסיפרו לו איך שליטוואק אחד הציק לרבם בקושיות באמצע הדרשה. שאל ר' ברוך: "האם האיש הוא 'למדן' ותלמיד חכם?" "האון גדול הוא", השיבו החסידים.

אמר להם ר' ברוך: "אם יבוא אלי הליטוואק לא ידע ללמוד עוד כלום." באו החסידים אל ביתו של הלמדן הליטאי ואמרו לו: "דע לך, שיש צדיק בעיר מעזיבוז' ושמו ר' ברוך. ואף שאינו למדן כמו ר' לוי יצחק, אמר לנו רבי זה, כי אם תבוא אליו, לא תוכל ללמוד כלל." שאל הליטוואק: "ואם אינו יודע ללמוד – מדוע קוראים לו רבי?" "יודע הוא ללמוד בספר הזוהר", השיבו החסידים.

בקי היה הליטוואק בכל חלקי התורה וגם בספר הזוהר. בחר לו מאמר קשה מספר הזוהר, ונסע למעזיבוז' אל רבי ברוך, כדי לשאלו שאלות וקושיות.

כשהגיע אל מעזיבוז' הודיעו לר' ברוך על בואו, וציווה הרבי להכניסו אליו. כשבירכו הרבי בברכת שלום, ראה הליטוואק, והנה ספר הזוהר פתוח לפני הרבי באותו המאמר שחשב לשאור עליו את קושיותיו. "אולי מקרה הוא", חשב הליטוואק. והנה פנה אליו ר' ברוך ושאל: "יודע אתה ללמוד?" "כן", השיב. "ומה למדת?" הוסיף הרבי. "גמרא עם פירושי היתוספות' והירי'יף, וגם ספר 'ארבעה טורים' וימשה תורה' שכתב הרמב"ם, וגם ספרא וספרי ותוספתא," ענה הליטוואק.

"וגמרא, יודע אתה ללמוד?" שאל הרבי. חשב האיש כי הרבי לא שמע את תשובתו הראשונה, וענה: "כמוכן." "אם כך", אמר לו ר' ברוך, "ענה לי על שאלה מן הגמרא: בגמרא מסופר, כי כאשר נמצא התינוק במעי אמו נר דלוק על ראשו, ומלמדים אותו את כל התורה כולה. אך כשמגיעה שעתו לצאת לאוויר העולם, בא מלאך וסוטר על פיו ושוכח התינוק את כל התורה שלמד (נידה, דף ל עמוד ב).

וקשה הדבר: מדוע מלמדים אותו את כל התורה, אם אחר כך משכיחים אותה ממנו? או שלא ילמדו אותה מלכתחילה, או שילמדו ולא ישכחו!" שתק הליטוואק ולא ידע מה להשיב.

אמר ר' ברוך: "אתרץ לך את הקושיה. אך תחילה יש להבין, מדוע ברא ה' את המידות הרעות? מה התועלת בהן? למשל השכחה הלא תכונה רעה היא, ומה תועלת יש בה? אלא שעל כך אמרו חכמינו, כי **אילולא הייתה שכחה בעולם היה העולם חרב. כי תמיד היה האדם זוכר שימות, ולא היה בונה בית ועוסק במשא ומתן.** לכן נטע הקדוש ברוך הוא באדם את השכחה. ואם כך, הרי שישנם שני מלאכים – אחד הוא המלמד את התינוק תורה, ואינו מתכוון שישכח התינוק. אך מלאך אחר יש, והוא הממונה על השכחה – הוא הסוטר לתינוק על פיו. אלא שמלאך השכחה – כשמו כן הוא, שכחה. ועל כן, ייתכן שהוא עצמו שכח את תפקידו ולא סטר לך. אבל יכול אני לעשות זאת במקומו.

כעת – קרא נא את המאמר מן הספר. פתח הליטוואק את פיו והתחיל קורא את המילים הראשונות ממאמר הזוהר: "תא חזי". אך כשאמר את המילה השנייה, כבר שכח את המילה הראשונה שקרא. כשיצא האיש מבית ר' ברוך, כבר שכח את כל תלמודו ונעשה לאדם פשוט, ונעשה לשמש בית הכנסת כל ימי חייו.

בלילה שלפני הפגישה, עסק יעקב בהעברת משפחתו ורכושו:

"וַיִּקַּם בְּלַיְלָה הַהִוא, וַיִּקַּח אֶת-שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת-שְׁתֵּי שָׁפְחָתָיו, וְאֶת-אֶחָד עֶשֶׂר, לְדָדָיו; וַיַּעֲבֵר, אֶת מַעֲבַר יַבֵּק." (לב, כג). אולם אז, לפתע, נותר יעקב לבדו: "וַיִּנְתָּר יַעֲקֹב, לְבָדּוֹ; וַיִּאָּבֶק אִישׁ עִמּוֹ, עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר." (כה)

עם מי נאבק יעקב? רש"י: "ופירשו רבותינו ז"ל שהוא שרו של עשיו".

ישנן שתי מילים בפרשת השבוע שמעבירות לחלחלה!!! "מעבר יבוק!"

"מעבר יבוק" הוא שמו של ספר שחיבר רבי אהרן ברכיה מודינה זצ"ל, נדפס לראשונה במנטובה בשנת 1626. בראשיתו, מסביר המחבר את תהליך ההזדקנות העובר על האדם כאיתות משמים לאדם לחזור בתשובה ולהתכונן למעבר לחיי עולם הבא. בהמשך, כולל הספר תפילות וטקסים המיועדים לחולה, בני משפחתו והסובבים אותו במשך מחלתו, יציאת נשמתו וקבורתו. הספר זכה למהדורות רבות וכן לקיצורים שונים. ספר זה משמש עד היום כיסוד למנהגי חברות קדישא בישראל. ראו לדוגמה בקצור שולחן ערוך סימן קצד סעיף ד: "וראו לקבץ עשרה שיהיו בשעת יציאת נשמה, ולא יעסקו חס ושלוש בדברים בטלים, אלא יעסקו בתורה ובתהלים ובשאר מומרים כמסודר בספר מעבר יבוק". בקיצור, כשספר "מעבר יבוק" מונח על השלחן זה לא מבשר טובות...

אולם מה הקשר בין המילים "מעבר יבוק" ליציאת נשמה ?? הרי מדובר באיזשהו נהר שדרכו אפשר להיכנס לארץ ישראל ?

ההסבר הוא כך: "וַיִּנְתָּר יַעֲקֹב, לְבָדּוֹ!" - שם באותו מעבר נשאר יעקב לפתע לבד! ואז, כשהוא נשאר לבד, לפתע הגיע שרו של עשיו, וזה בדיוק מה שקורה ביציאת הנשמה ...

יש רגע מסוים שהאדם נשאר לחלוטין לבדו, ואז מגיע שרו של עשיו... וצריך לזכור שיום אחד רגע כזה מגיע, וצריך להתכונן לרגע הזה, כי במשך החיים אתה עוד יכול לדמיין להיעזר מזה, ולהיתמך על זה, אבל יש רגע שבו האדם נשאר לבד! ואז, הוא מסיים את שליחותו בעולם הזה ועולה לתת דין וחשבון לפני בורא עולם, מלך מלכי המלכים!

מסופר על רבי חיים מצאנז זיע"א שישב פעם בשלחנו הקדוש, אחז בוקנו שירד על פי מידותיו ואמר "עם לבך גרתי" הנה הלבין כבר זקני "ואחר עד עתה" ואנכי מתמהמה כל הימים ועדיין לא חזרתי בתשובה.

כעבור רגע של שתיקה חזר וסיפר: בעיר ליוזנסק היו עסקני ה"חברה קדישא" אנשים פשוטים מאד וקטני דעת כיון שהגיעה שעתו של הרבי ר' אלימלך להסתלק מן העולם באו ואמרו לו: רבי התודה על מעשיך, השיב להם רבי אלימלך: "יהיכך הייתם כל הימים עת ישבתי ליד השולחן ואכלתי צלחת מלאה בשר לתיאבון? הלא אז עדיין היה בי הכח לשוב, מה לכם כי באתם עתה בהיותי חדל אוניס, ואחרי שסיפר להם איך היה מרבה לאכול ולשתות, חזר ופירט חטאים אחרים שכביכול נכשל בהם, וכך חשב ומנה את החטאים שכל אחד מהנוכחים שם עבר, והתייפחו בבכיה גדולה, ולא זזו משם עד שנעשו כולם בעלי תשובה אמיתיים.

"קח-נא את-בְּרַכְתֵּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ, כִּי-חַנּוּנֵי אֱלֹקִים וְכִי יֵשׁ-לִי-כֹל; וַיִּפְצַר-בוֹ, וַיִּקַּח." (ל"ג, י"א)

בגמרא (בבא בתרא ט"ז) נאמר: "שלושה הטעימם הקב"ה מעין עולם הבא ואלו הם: אברהם יצחק ויעקב דכתיב בהם בכל, מכל כלי".

מוצאים אנו מכנה משותף בברכות האבות הקדושים, שבכולם נאמר הלשון **כלי**. אצל אברהם אבינו נאמר **וַיִּאֲבָרְקֵהוּ זָקֵן בָּא בְּיָמָיו וְה' בְּרַךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל**. אצל יצחק אבינו כשסיפר לעשיו על שבירך את יעקב נאמר **מִי אֶפֹּאֵה הוּא הֶצֶד צֶדֶד וַיָּבֵא לִי וְאֶכֶל מִכֹּל בְּטָרֶם תָּבוֹא וְאֲבָרְכֵהוּ גַם בְּרוּךְ הָיָה. וּבְפִרְשֵׁיתוֹ אָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְעֵשָׂו קַח נָא אֶת בְּרַכְתֵּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי חַנּוּנֵי אֱלֹקִים וְכִי יֵשׁ לִי כֹל.**

על סמך זה אנו מבקשים בסוף ברכת המזון:

"הרחמן הוא יברך אותנו כמו שנתברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב **בכל מכלל כל**, כן יברך אותנו יחד בברכה שלמה".

ומבאר **האור החיים הקדוש** את ההדגשה בברכת **כלי**, ומסביר, שיש בחינת קדושה הנקראת **כלי** שכאשר היא שורה על נכסיו של אדם, יש לה כוח מיוחד, שגם אם נחסר האדם מנכסיו, אין החיסרון עושה רושם, כי החיסרון מתמלא אחר כך מעצמו, והאבות הקדושים זכו לברכה מיוחדת זו. ולכן אומר יעקב אבינו לעשיו שיקח ממנו את המתנה, **כי חנני אלקים וכי יש לי כל**. כלומר, יש לי את הברכה המיוחדת והסגולה של **כלי**, ואתה לא מחסיר ממני כלום, כי זה יחזור ויתמלא אחר כך.

ובסופו של דבר אכן כך היה, כמו שנאמר בהמשך הפרשה **וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם עִיר שָׁקֵם**, ודרשו חכמינו 'שלם בממונו' - שלא חסר כלום מכל אותו דורו. שהקדוש ברוך הוא השלים ושילם לו כל מה שנחסר מהמתנה שנתן לעשיו הרשע.

הרב **שלמה וולבה זצ"ל** בספרו **"עלי שור"** כותב, שמי שיש בו יראת שמיים, שם ליבו ודעתו על העולם, אבל הוא נזהר מלאהוב אותו. והוא שונה מבני כל האומות אשר במרכז חייהם עומד העולם, ועל כן הם אוהבים אותו לבלי להיפרד ממנו אף לרגע.

במרכז חייו של ישראל עומד הבורא יתברך, ו"העולם" אינו אלא מקום גילוי כבודו יתברך. על כן כל האהבה מכוונת אליו!

אהבת העולם מהווה מחיצה עבה בין האדם לבין בוראו! לכן עלנו לבדוק כל צעד בחיינו אם לא הדמיון בעוכרנו ואם לא כבוד העולם או עושרו קוסמים לנו, ואם כן - נברח מכל סממני חיציניות עד הקצה.

יעקב אבינו לא ביקש אלא "לחם לאכול ובגד ללבוש" ודווקא הוא העיד על עצמו: **"כי-חנני אלקים וכי יש-לי-כל"** – **כל סיפוקי**. וזה כנגד דבריו של עשו שהתרברב לומר "יש לי רב" – יותר ויותר מכדי צרכי (רש"י).

ומה נפלאים הדברים, שהשואף לרכוש **הרבה** יוכל אומנם להתעשר יותר ויותר, אבל **הכל** לעולם לא יוכל להשיג.

ואילו לזכות ל"הכל" יוכל רק המסתפק בלחם לאכול ובגד ללבוש, ובמרכז עולמו עומד – הבורא יתברך, וכל מגמתו – לקרב את הבורא לעולם והעולם אל בוראו, ובשבילו נברא כל העולם כולו.

לע"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל

נלב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל

נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.